

בריטניה

צירציל שניה את דתו

לפני עשר שנים בדיוק, ב־15 לפברואר 1942, נפל מבצר סינגפור, החזק במבצרי העולם, בידי היפאנים. עד היום נמשך הוויכוח אם צירציל היה אשם בהחלטת האיומה ביותר בתולדות האימפריה הבריטית, או ש־היתה זאת אשמת הממשלה שקדמה לו ש־כחה לבצר את העיר מצד היבשה. אותה שעה התבשקה סערה בבית־הנבחרים הבריטי ונתגבשה הדרישה התקיפה כי ראש הממשלה יוותר על תיק שר הבטחון, מתוך הנחה כי בשל היותו עטוף מדי אין לו פנאי לטפל כי־ראוי בענייני המלחמה. אותה שעה קם צירציל והודיע: לא אסכים לעולם להיות ראש ממשלה מבלי להיות שר בטחון, כי אין תוכן לתפקיד ראש הממשלה בלי שליטה מיוחדת על ענייני הבטחון.

לפני שבוע נסתבר שדעתו של וינסטון צירציל השתנתה בינתיים: הוא מסר את תיק שר הבטחון ליוני אום אחר. זהותו של אדם אחר זה גם מרמזת לפי בקשתו של מי נקט צעד זה.

אהוב האמריקאים

המרשל הרולד ג'ייס, יליד אירלנד בן 51 היה ונשאר החיל הבריטי האהוב ביותר בעני האמריקאים. אם אייזנהאואר נחשב על־ידי האמריקאים שהוא נוטה חסד רב מדי לבריטים, הרי נחשב אלכ־סנדר על־ידי הבריטים שהוא נוטה חסד רב מדי לאמריקאים. בעיני אנשי המקצוע הוא נחשב לטוב שבמצביאים הבריטים, אדם העו־לה בהרבה על מונטי המפורסם, אם כי בשל צניעותו לא נודע כל כך מחוץ לחוגי המקצוע. הוא גם הגנרל היחידי כמעט שטרם כתב ספר זכרונות. אמר אחד הגנרלים: "אם יכ־תוב ספר זכרונות, לא תופיע בו המלה אני." היה זה רמז למתחרהו, מונטי, שכבר כתב שני ספרי זכרונות בהם מופיעה המלה "אנכי" כמה אלפי פעמים.

הגנרל עומר בראדלי האמריקאי, שונא מושג־בן על מונטי, כתב על אלכסנדר: "בהיותו מטבעו חיל מאופק, מצניע־לכת ודיקני הניח אלכסנדר את מחיאות הכפיים לפיקודיו וכתוצאה מכך הועמד חיש מהר בצל על־ידי דמותו חבושת הברט של ברנרד מונטגומרי. בעוד שזה האחרון הפך סמל לעלייתה הצבאית של בריטניה, היה זה אלכסנדר שקיבל את השבחים הרבים יותר בין אנשי המקצוע."

כשנתמנה מונטי כסגנו של אייק בצבא ה־אטלנטי, הששו רבים שהדבר יפגע בשיתוף הפעולה בין קציני אמריקה ובריטניה, מאחר שהפעים הרבים שנוצרו במלחמה האחרונה עקב התנהגותו הגסה לעתים של מונטי טרם הגלירו. מינויו של אלכסנדר כשר הבטחון בא לחזק את הקשרים מעל לאוקיינוס. ואילו למונטי לא האיר המזל פנים מבחינה אחרת: שאיפתו להתמנות מפקד ראשי במאלאיה ולי־קבל לידיו שוב פיקוד קרבי של ממש הוכח־שלה על־ידי בני מאלאיה עצמם, שלא רצו לי־קבל על עצמם את מרותו של אדם כה בלתי־עדין וכה משוכנע בגאוניות עצמו.

ארצות הברית

קומבינוזן אטומי

כשפירסם קולירס את הגליון המפורסם אודות המלחמה האטומית הבאה (העולם הזה)

738). עורך סערה של מחאה ברחבי העולם. הרוסים האשימו אותו בחיחור מלחמה, כמ־עט כל העתונים בארצות הכפופות למערב החוששות מפני המלחמה דנו אותו לכף חר־בה, מזכירות או־ים הגישה מחאה רשמית לממשלת ארצות־הברית על השימוש בדגל או־ים בגוף הגליון. ההצלחה או אי־ההצלחה המסחרית של הגליון, שהיה צריך להימכר בהצי מיליון טפסים למעלה מן הרגיל, נש־מרה בסוד.

אולם רמו אחד לדעתו של קולירס את כוח המשיכה של הפצצה האטומית לצרכי הת־פוצה העתונאית יתן השבוע, כשהעתון פיר־סם מודעה בהוצאה האירופית של ניו־יורק הרלד טריביון (המופיע בפאריס). בוזו להשו־ן: "למד... כיצד משפיעים היצרים על האופנה! מתי לבשו גברים חזות מדומות? מה גרם לאופנה של כותנות־לילה שחורות ורקומות? אם רצונך לקרוא את הערות הגלויות וה־חמודות על קומבינוזים וצניעות, על תח־תונים ומין, קרא את ההיסטוריה החיונית, המצחיקה, המצויירת של בגדים תחתונים ב־

לא היתה זאת האכזבה היחידה של קו־ליירס. תכניתו לפרסם את גליון המלחמה בצורת ספר נתבטלה. הסיבה: שלושה מן הכותבים העיקריים ביטלו את הסכמתם ל־פרסום הספר, נוכח ההגבה הבינלאומית ה־שלישית.

גרמניה

חזרה למקצוע מסורתי

שבועות מעטים אחר המהומות ליד בניין הכנסת נגד משא ומתן עם ממשלה בון, רא־י רחובות בון השקטה (שאוכלוסייתה נופלת ממספר תושבי ירושלים, והמאכנת אוניבר־סיטה בת 168 שנה) מחזות דומים מאד. גם שם הקיפו שוטרים חמושים את בניין הכנסת (מועצת־הברית), גם שם הושמעו קריאות גנאי ובוז לממשלה. אלא שהפעם היתה הסיבה שו־נה: המפגינים, בעיקרם קומוניסטים, מחו נגד זיונה מחדש של גרמניה המערבית, שראו בו התחלה של מלחמת אזרחים בין שתי הגרמניות.

כינוס חיילי רומא (עם סמל הקורפוס האפריקאי הגרמני).

המת ניצח על החי

אולם בה בשעה שמאורעות אלה מילאו את כותרות העתונות, התנהלה כמאחורי הקלעים מלחמת אזרחים זעירה נוספת: המלחמה בין שתי קבוצות של גנרלים שהפרה זו הפעם הראשונה את האחדות האגדית כמעט של הקצונה הגרמנית.

מלחמת החי והמת. זל מלחמה זו מנצחים שני החיילים המפורסמים ביותר של היטלר, האחד חי והשני מת. היתה קיימת אהדה רבה בין המרשל ארוין רומל, איש חיל רגלים שהפך אומן הטנקים, ובין הגנרל היינץ גודריאן, הטנקיסט שהפך רמטכל. אולם ה־י בין השניים גיגודים עקרוניים: רומל היה מפקד המערב וגודריאן היה, למעשה, מפקד המזרח. רומל העריץ את האנגלו־סכסים ורצה להגיע אתם לירי שלום, ואילו גודריאן היה אדיש מבחינה פוליטית. ובעיקר: רומל תמך בקצינים שהתנקשו בחיי היטלר ודסכים להיות ראש המדינה אחר הירצחו, בעוד שגודריאן

גליון השבוע של קולירס. ובאותו גליון תפ־גוש את האמריקאים שישאו את פצצת הא־טום!"

מעיר ניו סטיטסון אנד ניישן, השבועון השמאלי הבריטי המחונן בחוש הומור ב־לט: "הבטחון המתגלה במשפט האחרון קצת הבהיל אותי, אולם הקטע כולו הרגיע אותי. אמנם ישאו את הפצצה האטומית, אך לם הדבר לא יגרום, כנראה, לתוצאות ש־תהיינה די חשובות כדי לשמש חומר לסיפור העיקרי בגליון של קולירס. השלום עודנו חי בשעה שהקומבינוזן קודם למצנת. או שמא סבור קולירס כי המין הוא הנשק ה־סודי של אמריקה? אם כן עומדת לפנינו ברירה מדהימה. כיצד נתפרר? בקול־נפץ או בקול־לחש? אם תינתן לי האפשרות לי־היכנע לחיק אטומי ולהימלט מן הפצצה, אני אצל אותה. אולם בכל זאת איני קונת את קולירס."

התנגד למרד וישב בבית־הדין ייהסגר את המורדים לידי הגיסטאפו.

כל הניגודים האלה עלו מחדש החדש, כש־אזרחי גרמניה המערבית הופתעו לשמוע כי רדיו כי ממשלתם החליטה להנהיג חובה של שרות צבאי ולהקים צבא חדש של כ־400 אלף חיילים. כי הרעיונות היסודיים של הצבע החדש הם מהפכניים בגרמניה, ונוגדים את מיטב המסורות הפרוסיות.

האבות הרותניים של הצבא החדש הם קבור־זה של צעירים שהסתובבו מסביב למרשל רומל בשעה שזה היה מפקד בצרפת: ראש המטה שלו שפידל ושלישו חסיספאל והגנרל בלומנטריט, מי שהיה ראש מטהו של הנר־של רונדשטט באותה תקופה ובאותה חזית. אנשים אלה הוציאו זה עתה מפר משותף, צבא בלי התרגשות, בו הניחו יסוד למשטר צבאי חדש לחלוטין: משטר בלי בולשיט, עם יחסי חברות בין קצין לטוראי, חיסול ה־נירגוד המטמטם את החייל ודחלפתו בהדרגה השמה את הגש על פיתוח ייזומה של הפרט איסור הופעת החיילים במדים בחופשי, השי־וואת תנאי חייהם של החיילים לרפוסים אז־רחיים. לצבא החדש יהיה רק גרעין קטן של צבא סדיר מקצועי, ויהיה בעיקרו צבא אז־רחי — דבר שיציל את הריפובליקה הנוכחית מגורל הריפובליקה החיימארית בה שלט צבא סדיר קטן על גורל המדינה.

קין המונופולין. קבוצה זו הרגיזה את הגנרלים השמרניים יותר לא רק בשל הצעות אלה. נקודת המחלוקת חמורה יותר. הגנרלים שקנו להם עמדה בימי היטלר קיוו לשמור על מונופולין במקצועם, להעמיד תנאים למ־שלה תחת איום שאחרת לא תצליח לגייס מ־פר מספיק של חיילים וקצינים ותיקים בעלי מקצוע. התנאים: הודעה מטעם בנות הברית שכבוד הצבא הגרמני לא נפגע במלחמה האה־רונה, שחרורם וזיכויים של המרשלים שנש־פטו כפושעי מלחמה על אף טענתם שאך מיל־או את פקודות הממשלה הנאצית, תשלום פני־סיות והענקת שאר הזכויות לחיילי ה־ס.ס. המזויני, יחידה שבנות הברית התיחסו אליה לא כאל חיילים, בעוד שהגנרלים טוענים שהיו חלק טוב של צבאם.*

המאבק בין שתי קבוצות הגנרלים מתנהל על נפשם של רבבות הקצינים והסמלים של הצבא הגרמני, המתכנסים מדי פעם בכינוסים ומעלים את זכר יחידותיהם הקרביות. בני־נוסים אלה, ביניהם כינוס חיילי הקורפוס ה־אפריקאי של רומל שאיים בשעתו על ארץ־ישראל, הוברר כי הגנרלים הותיקים טעו ב־הערכת שליטתם הנפשית על החיילים המשו־חים. אם תיגש הממשלה לביצוע תכניתיה—אחר עמידה על המקח ביחס לתנאים פולי־טיים, כגון הכנסת גרמניה לאמנה האטלנטית וויתור הצרפתים על שלטונם בחבל הסאר — אין ספק שקצינים וסמלים רבים, המתפרני־סים כיום בדוחק, יחזרו למקצוע המסורתי של הגרמנים.

* הדרישה לבטל את פסקי הדין נגד מנהיגי הצבא הגרמני בעוון פשעי מלחמה הושמ־עו לאחרונה במקומות רבים, ביחוד בקרב הקצונה הבריטית. הטענה של מונטגומרי ו־חבריו: משפטי נירנברג ושאר המשפטים נגד הגנרלים יהוו תקדים להבא, ומעתה כל מדינה מנצחת תדון למוות או למאסר את קציני הצבא הנוצח שמילאו את פקודות ממשלתם החוקית.

מרהטח בית

